

katerem naj bi se priznalo volilsko pravo vsakemu državljanu izvršivšemu 21. leto, se je odklonil z veliko večino. Pred zbornico stala je nebrojna množica ljudstva. Ko se je zvedelo, da je Jansonov predlog pal, pričeli so demonstrirati. Posegla je vmes policija in vojaki. Delavci so pričeli splošen štrajk. V celi deželi je štrajkalo nad 200.000 delavcev. Izgredi ponavljali so se vsak hip. Orožniki in vojaki so rabili orožje. Mnogo je že bilo ranjenih in ubitih. V Bruselji in nekaterih drugih mestih razbili so delavci več kavarn, gostiln in prodajalnic. V vsem so razmere v Belgiji bile prav opasne in bati se je bilo nevarne krize, ali temu se je hitro odpomoglo in storilo konec predrznim izgredom od strani delavcev, dovolivši občno volilno pravico, omejeno z nekaterimi predpravicami boljših stanov.

Obrtnija.

Spajanje (lotanje).

(Dalje.)

Kedar spajamo cinek, pomažemo robove z močno solno kislino (6 delov kupljene, kadeče se solne kisline in 1 del vode); s tem postanejo robovi snažni in čisti, ne da bi jih bilo treba strgati in piliti. Potem denemo nanje s pomočjo spajala potrebno množino cina. Tukaj torej ni treba robov poprej pocinjevati; tudi kolofonije ali salmijaka ne potrebujemo. Še bolj pogostoma se rabi pri navadnem spajanju kovin z mehkim lotom uže opisana lotna voda (Löthwasser). S to tekočino, v katero včasih malo stolčenega škroba (štirke) vmešamo, da se ložje maže po kovini, se robovi brez vsacih priprav namažejo in potem s spajalom zlotajo. Na ta način spajamo baker, železo, celo rujnato, plavo jeklo, oksidirana med i. t. d. Spojeni kos pa se mora končno zelo skrbno sprati v vodi, da se ga pozneje ne prime rija.

Cinasti deli se lotajo vselej brez kolofonija ali lotne vode in sicer z onim cinom, iz katerega sestojé. V ta namen se spajalo razbeli in nad robovi drgne. Da cin ne teče skozi špranje, se na drugi strani podstavi mokra, z glino pokrita cunja.

Svinčene plošče lotamo brez spajala. Robove jim je treba lepo osnažiti, potem jih pocinimo s spajalom, položimo jeden na drugega in vlijemo nanje raztopljenega, a ne prevročega svinca, ki raztopi lot med robovoma. Ker se svinec ni prijel nečiste plošče, ga lahko odstranimo, ko se je ohladil. Mesto da bi vlili na plošče svinec, jih tudi lahko z likalom ogrejemo (Zusammenbügeln).

Mala dela naredimo na navadni alkoholovi svetilnici. Koščke leta povaljamo v terpentinu in jih položimo na špranjo ter držimo na luči.

Zanimivo je tudi mehko lotanje počenih zvonov, ki dobé potem zopet svoj lepi glas. Znani sta dve metodi. Pri prvi se vzame kot lot zmes 9 delov cina in 1 dela bakra. Razpoka se zmije najprej z vrelin kalijevim lugom, potem pa z vodo in bližina razpoke se namaže s solno kislino. Zvon je trebo tako položiti, da je razpoka spodaj; v razpoko vlijemo raztopino klorovega cinka, ob njej natresemo koščke leta, potem pa zakurimo pod razpoko z ogljem ali vinskim cvetom. Po drugem načinu postopajo

zvonarji takole: Zvon se postavi po konci, krog razpoke se lepo osnaži in razpoka s papirjem zalepi, da ne more dim do nje. Potem se pod zvonom zakuri, da se primerno ogreje. Konečno se papir potrga proč in po razpoki vlečemo v lotno vodo pomočeno palčico, sestoječo iz 5 delov svinca, 3 delov cina in 8 delov bismuta. Palčica se topi in tako počasi napolnimo špranjo z lotom.

(Dalje prihodnjič.)

Obrtnijske raznoterosti.

Most čez kanal. Zveza med Francosko in Angleško pod morjem ali pa nad morjem je še vedno na dnevnem redu, čeravno se ji angleški politiki trdovratno upirajo. Neka francoska družba je izdelala projekt, kako bi se napravil most čez morski rokav, ki loči Angleško od kontinenta. Most bi ležal 61 metrov nad morsko gladino. Stebri bi stali 400 do 500 metrov narazen. Po noči bi bile na njih velikanske električne svetilnice, ki bi po svojem razvrščenju mornarjem tudi kazale številke stebra. Pri meglenem vremenu bi velikanska trobila naznanjala ladijam bližino stebrov. Dolžina mosta je proračunjena na 33.450 metrov; v morje je postavljenih 73 ogromnih stebrov, ki stoje deloma 51 metrov globoko v vodi. Nad morjem je zidanega stebra še 14 metrov, potem pa je konstrukcija železna. Krog stebrov je projektiran venec velikanskih skal, ki bi imel nalogo, steber varovati pred navali morskih viharjev. Mostni stroški so proračunjeni na 818 milijonov frankov. No, če bodo Francozje pri eventualni zgradbi tega mostu tako gospodarili, kot pri panamskem kanalu, potem bode teh 818 milijonov še premalo! —

Delo žepne ure. Navadna anker-žepna ura nihne vsako uro 18000krat s svojim nihalom, tedaj na leto 150 milijonkrat. Jedna točka nihala napravi pri svojem gibanju sem in tja vsak dan skoraj 10 kilometrov dolgo pot, torej v enem letu 3650 kilometrov ali približno 60 ur hoda. Glede moči, katere potrebuje ura za svoj tek, se lahko zračuna, da bi jedna konjska sila zamogla 270 milijonov ur gnati jeden dan in jedno noč. Ker gotovo ni toliko žepnih ur na vsem svetu v porabi, se lahko reče, da bi jeden konj mogel goniti vse žepne ure naše zemlje.

Kmetijstvo.

Mestna hranilnica.

Tudi v minolem upravnem letu je bilo pri mestni hranilnici ljubljanski denarno gibanje prav živahno, kajti denarni promet je znašal čez 7½ milijona goldinarjev. Ako odštejemo od izkaznic pre-

jemkov	3,819.402 gld. 80 ½ kr.
izkazane izdatke	3,772.252 „ 41 ½ „

preostalo je koncem leta 1892

v hranilničnih pokladnicah v gotovini	47.150 gld. 39 kr.
---	--------------------

Ta znesek je precej visok in presega za denarno razpolaganje odmerjeni navadni maksimum 25.000 gld. okroglo 22.000 gld., to pa zaradi tega, ker so se baš zadnje dni meseca decembra 1892. l. prav intenzivno vplačevale hranilne vloge in je bilo ravnateljstvu tudi za to skrbeti, da se nahaja začetkom novega leta večja svota razpoložljivega denarja v rokah mestne hranilnice, kajti